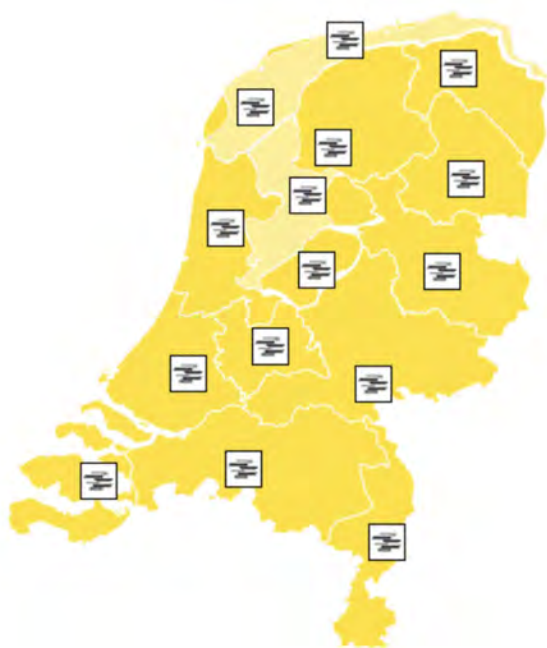

Beste leden en relaties,

Het jaar 2025 is van start gegaan, maar we realiseren ons terdege dat 2024 een memorabel jaar was voor onze HWR. We zijn na een verblijf van bijna 8 jaar in het gemeentehuis van Reusel verhuisd naar een prachtige nieuwe Heemkamer in de nieuw gebouwde MFA de Kei.

Maar wat het nieuwe jaar allemaal concreet voor ons in petto heeft, dat is – net als het weer de laatste dagen – nog in nevelen gehuld.

Vol goede moed beginnen we aan een nieuw heemkundig jaar met nieuwe plannen en uitdagingen. We gaan verder met het digitaliseren van onze collecties, het uitpluizen en beschrijven van de geschiedenis van Reusel, het publiceren van ons kwartaalblad De Schééper en het beantwoorden van diverse vragen die bij ons binnenkomen. Ook willen we op onze nieuwe locatie de openingstijden gaan uitbreiden en we gaan weer lezingen organiseren.

Ook voor deze nieuwsbrief staan in het komende jaar weer 10 afleveringen op het programma. Veel informatief leesplezier.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Zoals het klokje in de Heemkamer tikt.....

Eén van onze leden heeft onlangs een mooie nostalgische hangklok in bruikleen gesteld die “geparkeerd” is in het zicht van de zitplaatsen van de aanwezige leden.

Opmerkingen als, je kunt hier niet zien hoe laat het is, zijn nu verleden tijd.

De bruikleengever heeft toegezegd te willen zorgdragen voor de juiste tijd. De klok zal zich dus nog vele uren aan de aanwezigen opgewonden laten aanschouwen. Alle leden en bezoekers weten nu ook weer hoe laat het is.

Veel belangstelling voor sanering HWR collectie

De verhuizing van Heemkunde Werkgroep Reusel naar de nieuwe MFA De Kei was voor de vereniging een noodzakelijke reden de collectie drastische te saneren door gebrek aan opslagcapaciteit. Met inzet van veel van onze leden, die maandenlang geïnventariseerd, gefotografeerd, versnipperd en gedigitaliseerd hebben, konden wij begin november onze mooie nieuwe Heemkamer in gebruik nemen.

Resultaat was echter wel dat er een forse hoeveelheid materialen uit onze collectie overbleef waarvoor geen plaats meer was. In onderling overleg is daarom besloten om de belangstellende lezers van De Schééper de mogelijkheid te bieden om voor hen bruikbare zaken te kopen voor een vriendenprijsje. En het was druk die zondag 12 januari!!!

Veel geïnteresseerden hebben een kijkje genomen in het gemeentehuis waar alles op tafels was uitgesteld en waar gretig gebruik gemaakt werd van het aanbod. Het was voor het bestuur een weldaad te zien, dat er veel belangstelling was voor de materie, maar vooral ook dat ons publiek een zeer positieve indruk heeft gekregen van onze HWR; een geweldige heemkundige dag.

Dank aan al onze leden die een bijdrage hebben geleverd aan de afronding van onze verhuizing en aan de gasten voor hun belangstelling en komst.

Studie Biodiversiteit door studenten Pius-X College

Kort na de zomervakantie van 2024 werd de HWR door een tweetal studenten van het Pius-X College in Bladel benaderd met de vraag of wij

ten behoeve van hun onderzoek enige informatie konden en wilden aanreiken. Het betrof een onderzoek (Praktische Opdracht Aardrijkskunde) met als onderwerp "Biodiversiteit van de Grote Cirkel in Reusel".

Als Heemvereniging staan wij open voor alle maatschappelijke geledingen en dus hebben wij ook op deze uitdaging positief gereageerd.

Het onderzoek ging over de invloed van het menselijk handelen op de biodiversiteit in de omgeving van natuurgebied de Grote Cirkel. Biodiversiteit is de verzameling aan leven op aarde, oftewel fauna en flora. Dit is een interessant onderwerp, omdat het gaat over de relatie van mens en natuur en hoe ze elkaar onderling beïnvloeden.

Onderzoek Biodiversiteit Grote Cirkel

Een half jaartje verder boden de twee dames Juul en Fien het bestuur een zeer interessant rapport aan van hun onderzoek met de trotse mededeling dat ze voor hun opdracht zeer positieve punten hadden gekregen. Ze bedankten de HWR voor de hulp en informatie die ze van ons hadden gekregen.

Het rapport is duidelijk opgesteld en start met een voorwoord, inleiding en plan van aanpak, terwijl in het onderzoek het nodige verteld wordt over biodiversiteit en de invloed van menselijk handelen op fauna en flora.

In het hoofdstuk "Reflectie" geven de studenten hun persoonlijke mening en erkennen dat hun aanvankelijke vraagtekens bij dit onderwerp uiteindelijk toch gewijzigd zijn in een zeer interessant en leerzaam project.

Hun gezamenlijke conclusie geeft duidelijk aan dat menselijk handelen als uitstoot van broeikasgassen, ontbossing en verontreiniging

oorzaak is van de verandering van de biodiversiteit van natuurgebied de Grote Cirkel.

“Op deze afbeelding zie je de kaart van nu, de blauwe lijnen geven een ven aan wat daar vroeger zat”.

Onze complimenten voor de studenten en we hopen in de toekomst meer opdrachten te mogen ondersteunen.

Uit het HWR archief

Onzen hooggeschatten en beminden deken F.F.L. van der Wee

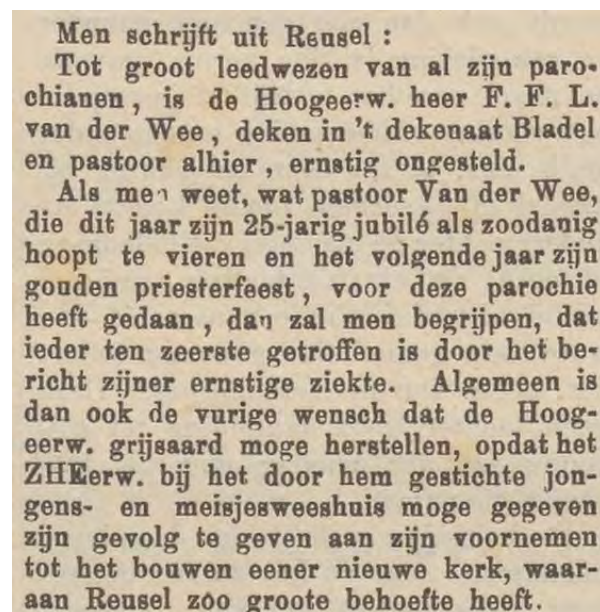
Tilburgsche courant op 6 Januari 1894.

Men schrijft uit Reusel aan de Meier. Ct. In den loop van dit jaar zullen wij hier een plechtig feest vieren, het vijftiengjarige herderschap van onzen hooggeschatten en beminden deken F.F.L. van der Wee, die hier zooveel goeds gesticht en de gemeente zoo innig aan zich verplicht heeft. Als prachtige getuigen van zijn ijver voor het heil der zielen, staan daar aan beide zijden van den provincialen weg het groote en schoone Liefdesgesticht, waarin de zusters van de orde van Veghel haren weldoenden werkkring vervullen, het St. Corneliusgesticht, waar Fraters een deugdelijk onderwijs geven niet slechts aan de jongens der plaats, maar tevens aan een ruim honderdtal kinderen uit alle oorden des lands. Dit huis voorziet, evenals het Liefdesgesticht, op treffende wijze in eene behoefte, die reeds zoo lang gevoeld werd.

De grijze herder, de ZeerEerw. Heer Van der Wee, door Mgr. in de loop van verleden jaar tot het dekenaat verheven, denkt er nog niet aan op zijne lauweren te rusten, maar ziet nog met vlammend hart naar de middelen uit om hier een tempel te bouwen, die Gode meer waardig is dan de doodversleten bouwvallige kerk, die tevens veel te klein is geworden. Moge zijn ZeerEerw. in deze poging slagen! Later hebben wij wel de gelegenheid op het feest van onzen beminden herder terug te komen.

Tilburgsche courant op 25 Januari 1894.

Men schrijft uit Reusel:

Tot groot leedwezen van al zijn parochianen, is de Hoogeerw. heer F.F.L. van der Wee, deken in het dekenaat Bladel en pastoor alhier, ernstig ongesteld.

Als men weet, wat pastoor Van der Wee, die dit jaar zijn 25-jarig jubilé als zoodanig hoopt te vieren en het volgende jaar zijn gouden priesterfeest, voor deze parochie heeft gedaan, dan zal men begrijpen, dat ieder ten zeerste getroffen is door het bericht zijner ernstige ziekte. Algemeen is dan ook de vurige wensch dat de Hoogeerw. grijsaard moge herstellen, opdat het ZHEerw. bij het door hem gestichte jongens- en meisjesweeshuis moge gegeven zijn gevolg te geven aan zijn voornemen tot het bouwen eener nieuwe kerk, waaraan Reusel zoo groote behoefte heeft.

Uit de bibliotheek van de HWR

De Meierij ontrafeld.

Auteur: M. van Asseldonk

In het voorwoord geeft de auteur aan dat het moeilijk, zo niet onmogelijk is om de identiteit van een volk te vangen en zij vindt dat ze in goed gezelschap verkeert als, toen nog, prinses Maxima na 7 jaar nog niet wist wat de Nederlandse identiteit was.

In een periode van 8 eeuwen is er veel veranderd. Dit geldt ook voor het deel van Noord-Brabant dat aangeduid wordt met “De Meierij van 's-Hertogenbosch”. Dit geldt voor de bestuurlijke structuur, waaronder ook de rechtspraak, maar het heeft ook zijn weerslag in de cultuurhistorische ontwikkeling van deze regio.

Het boek neemt vooral de ontwikkeling van de bestuurlijke indeling van de regio als onderwerp van studie. Dan blijkt dat daar een aantal zaken in de verschillende deelregio's (kwartieren) zich op een min of meer eigen wijze ontwikkelen, soms in een ander tempo, soms in een andere richting. Andere ontwikkelingen verlopen meer in een gelijk tempo en richting, al is het maar omdat het door landelijke ontwikkelingen bepaald wordt. Omdat het zo'n lange periode bestrijkt is het vooral interessant voor degenen die geïnteresseerd zijn in cultuurhistorische

ontwikkelingen van de regio.

Interessant is ook de benadering van de schrijvers van de grenzen van de dorpen. Jarenlang is uitgegaan van het gegeven dat de parochies uitgangspunt waren voor de stichting van de dorpen met bijbehorende grenzen. Deze studie geeft aan dat het vooral economische belangen waren die leidden tot afbakening van het eigene.

België: openbaarheid van overlijdensaktes van 50 naar 75 jaar

Vanaf 1 januari 2025 treedt er in België een belangrijke wetswijziging in werking met betrekking tot de openbaarheid van overlijdensaktes van de burgerlijke stand.

De nieuwe wet, die een aanpassing is van artikel 29 van het oude Burgerlijk Wetboek, verlengt de termijn voor de openbaarheid van overlijdensaktes. Vanaf 1 januari 2025 zijn overlijdensaktes pas openbaar na 75 jaar, in plaats van de huidige 50 jaar. De termijnen voor geboorte- en huwelijksaktes blijven ongewijzigd: Dus:

- geboorteaktes – openbaar na 100 jaar
- huwelijksaktes – openbaar na 75 jaar
- overlijdensaktes – openbaar na 75 jaar.

In Nederland gelden andere termijnen voor de openbaarheid van aktes van de burgerlijke stand. Overlijdensaktes zijn hier al openbaar na 50 jaar, terwijl de termijnen voor geboorte- en huwelijksaktes vergelijkbaar zijn met die in België. De wetswijziging in België betekent dus een langere wachttijd voor onderzoekers die overlijdensaktes willen raadplegen.

De wetswijziging is ingevoerd om de privacy van individuen beter te beschermen. Door de termijn voor de openbaarheid van overlijdensaktes te verlengen, wil de Belgische overheid gevoelige informatie langer afschermen. Dit sluit aan bij de bredere trend van strengere privacywetgeving in Europa.

De aanpassing van de openbaarheidstermijnen in België heeft belangrijke gevolgen voor genealogisch onderzoek. Hoewel de nieuwe wet de privacy beter beschermt, betekent het ook dat onderzoekers langer moeten wachten om toegang te krijgen tot overlijdensaktes. In Nederland blijft de openbaarheid van 50 jaar voor overlijdensaktes voorlopig van kracht.

Openbaarheidsdag 2025

Op donderdag 2 januari 2025 opende het Nationaal Archief de deuren voor de jaarlijkse Openbaarheidsdag. Ook dit jaar worden weer tienduizenden archiefstukken openbaar die bijdragen aan een beter begrip van de geschiedenis. Zoals ieder jaar heeft een groep onderzoekers de inventarissen doorzocht op interessante stukken, op basis van actuele vragen en ontwikkelingen.

Openstellen van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR)

Het grootste oorlogsarchief van Nederland zou begin deze maand opengaan en digitaal doorzoekbaar worden, want het is tachtig jaar na de bevrijding en dan gaan normaal gesproken de archieven open. Na de oorlog werd er binnen de bijzondere rechtspleging onderzoek gedaan naar collaboratie. Er zijn ±425.000 personen onderzocht. Niet iedereen kwam voor een rechter, werd veroordeeld of werd terecht beschuldigd. In dit archief zou iedereen thuis op de laptop vrijuit kunnen grasduinen in de dossiers van personen die na de oorlog beschuldigd werden van collaboratie met de Duitsers. Maar op 2 januari bleek dat op het laatste moment toch niet mogelijk. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelde het geplande online openstellen van dit oorlogsarchief uit na een waarschuwingsbrief van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Na overleg met de AP is

gekozen voor een tijdelijke voorziening, die de mogelijkheid geeft om het gedigitaliseerde deel van het oorlogsarchief te doorzoeken in de studieruimte van het Nationaal Archief.

Het KNHG, de beroepsvereniging van historici in Nederland, heeft een dossier gemaakt om je te helpen bij het bekijken van de dossiers uit het CABR, bijvoorbeeld als je op zoek bent naar informatie over je familiegeschiedenis:

<https://knhg.nl/dossier-oorlog-voor-de-rechter/>

Oorlog en nasleep

De bevrijding van Nederland op 5 mei 1945 en van Nederlands-Indië op 15 augustus van dat jaar, betekende allerm minst het einde van de oorlog. Toen de Duitse nederlaag zich aftekende, vroegen andere vraagstukken aandacht. Wat te doen met de wederopbouw, het toekomstige herstel van het gezag in Nederlands-Indië als Japan verslagen zou zijn? En hoe af te rekenen met degenen die collaboreerden met de bezetter?

Bijlmerramp

Op zondagavond 4 oktober 1992 stort een Boeing 747-vrachtvliegtuig neer op de flats Groeneveen en Klein-Kruitberg. Een vlieg-ramp die vandaag de dag bekend staat als de Bijlmerramp. In april 1998 wordt een parlementaire enquête gestart naar aanleiding van de vlieg-ramp. In de inventarisnummers die vrijvallen zitten gespreksverslagen, interne notities en nieuwsitems van onder andere het onderzoek naar de ramp.

Overig

In een brief uit 1945 wordt een klacht geuit over het ontgroeningsritueel van studentenvereniging Laurentius. De schrijver meldt de pastoor dat een 'groen' moest worden opgehangen in een boom, eentje werd uitgekleet en naakt met pek ingesmeerd en vervolgens schoongewassen met urine. Anderen moesten soep van urine met tomaten eten.

Duizenden pagina's archief

De totale lijst met archiefstukken die vrijvallen in 2025 is lang, meer dan 8000 pagina's. Daarom heeft het Nationaal Archief een voorselectie gemaakt van interessante geschiedenissen. Deze voorselectie en de totale lijst zijn hier te vinden:

<https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/vrijvallijst-openbaarheidsdag-2025>

De (digitale) schatkamers van het BHIC gaan weer open

Fascinerende, aangrijpende, maar soms ook vermakelijke stukken: elk jaar schuift de openbaarheidsgrens weer een jaartje op. Dat betekent dat het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) in 's-Hertogenbosch op de eerste (werk)dag van het nieuwe jaar start met Openbaarheidsdag. Journalisten, historici en belangstellenden kunnen dan via de overzichtslijst kennismaken van documenten, archieven en archiefbestanden die vanaf deze datum openbaar zijn geworden en dus toegankelijk zijn.

In 2025 is het jaar 1949 vrijgekomen voor archieven met een openbaarheidsbeperking van 75 jaar. Na de moeizame oorlogsjaren en de vreugde van de bevrijding begon Noord-Brabant aan zijn wederopbouw. Het interneringskamp Vught bleef tot begin 1949 in stand, daarna zijn enkele delen in gebruik genomen als gevangenis Nieuw Vosseveld. De rechtszaken van de Krijgsraad tegen militairen en militair

burgerpersoneel zijn in volle gang en de periode van schaarste was nog niet voorbij.

Uit de overzichtslijst 2025

Met de Tweede Wereldoorlog nog vers in het geheugen heerste er vastberadenheid en orde in het Nederlandse leger van 1949. Dan denk je meteen aan strakke rijen militairen en streng ogende officieren. Dat dit beeld niet altijd klopt, lezen we terug in honderden vonnissen van de openbaar geworden archieven van de Krijgsraden en auditeurs-militair Noord-Brabant, 1806-1974. Die variëren van slaperige soldaten, kleine diefstallen en scheldpartijen tot dienstweigering en serieuze schietincidenten.

Brabant is bevrijd. Jonge vrouwen, Amerikaanse en Canadese militairen; iedereen viert feest en loopt juichend door de Nieuwstraat in Veghel. September 1944.

Tussen alle oorlogsarchieven duiken in verschillende Brabantse gemeentes documenten op waarin toestemming wordt gevraagd te trouwen met een 'vreemdeling', zoals in Gemeentebestuur Schijndel, 1930-1960. Veelal gaat het om Canadezen die daarvoor niet de benodigde papieren kunnen aantonen. "Ik kan er niets van vinden. Laat dus de verklaring maar achterwege", adviseert de ene ambtenaar aan de andere. En zo worden er talloze huwelijken gesloten zonder de juiste papierwinkel. Aangenomen wordt dat dit te maken heeft met het Canadezenprobleem en de naar schatting 7000 kinderen die zij bij Nederlandse vrouwen verwekten.

Er is dit jaar ook correspondentie openbaar geworden van de Vlaamse Beweging, 1869 – 1979. Verder kun je weer graven in de vrijgekomen rechtbankarchieven.

Maar er is zoveel meer. Nieuwsgierig geworden?
Dit is de overzichtslijst van stukken die per 1 januari 2025 openbaar zijn geworden:

<https://www.bhic.nl/media/document/file/archiefstukken-op-het-bhic-die-per-1-januari-2025-openbaar-zijn-geworden.pdf>

Lees nu het RHCe JaarZINE van 2024

Het JaarZINE van het RHCe van 2024 (een mix tussen jaarverslag en magazine) is klaar om gelezen te worden!

Naast de RHCe-jaarcijfers bevat het JaarZINE meer over wat het RHCe zoal doet, verhalen van de bezoekers en vrijwilligers, update van het E-depot, onderzoek naar slavernijverleden, aanwinsten, GLOW, schenking glasnegatieven van de familie Dor, klantervaring van de gemeente Best en nog veel meer.

Lees hier het JaarZINE: <https://www.rhc-eindhoven.nl/over-ons/jaaroverzicht>

Prakkezeerkaarten - Een set van 78 kaarten met erfgoed uit Brabant.

Aan de slag met Brabants erfgoed! Dat kan met de 'prakkezeerkaarten' van Erfgoed Brabant.

De set werd onlangs vernieuwd met meer diverse en inclusieve kaarten, met foto's van Brabants erfgoed.

De set bevat naast de 78 kaarten op A5-formaat een handleiding inclusief werkvormen en is bedoeld voor iedereen die erfgoedwijzer wil worden en meer inzicht wil krijgen in wat erfgoed is en de verschillende perspectieven daarop. De waarde van erfgoed is voor iedereen anders en dat geeft stof tot nadenken, tot prakkezeere. Praat erover met elkaar aan de hand van de kaarten, kom tot nieuwe inzichten en vorm zo uw mening over verschillende vormen van erfgoed.

De kaarten kosten 15 euro per set en zijn te bestellen door een mail te sturen naar info@erfgoedbrabant.nl.

De ondergang van de stemcomputer

In Nederland willen we tegenwoordig het liefst dezelfde avond nog weten wie de verkiezingen heeft gewonnen. We kunnen de bekendmaking van de uitslag live volgen op televisie en internet, maar ook in de twintigste eeuw is er al behoefte aan snelle informatie.

In de loop van de jaren negentig stappen bijna alle gemeenten in Nederland over op een veelbelovende uitvinding: de stemcomputer. De voordelen liggen voor de hand: fouten bij het invullen van het stembiljet behoren tot het verleden, en het tellen van de stemmen is nauwkeurig en in een handomdraai gerealiseerd.

De stemcomputer maakt vooral het leven van gemeenteambtenaren – vanouds belast met de verkiezingen – veel en veel makkelijker. Totdat in de zomer van 2006 Rop Gonggrijp ontdekt dat de computers te hacken zijn. In korte tijd weet hij het vertrouwen in de apparaten te ondermijnen.

Archiefphoto uit 2004 waar de oude stemcomputer te zien is.

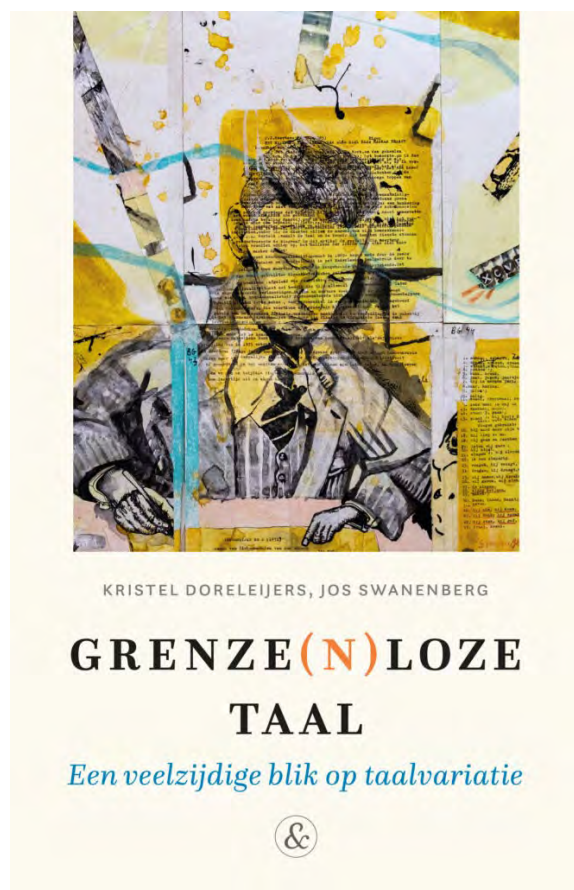
Lees het volledige artikel op de website van Andere Tijden:

<https://anderetijden.nl/aflevering/698/De-ondergang-van-de-stemcomputer>

Bron: Maand van de Geschiedenis

Meertens nieuwjaarsboek - Grenze(n)loze taal

Traditiegetrouw geeft het Meertens Instituut elk jaar in december/januari een nieuwjaarsboekje uit, over een onderwerp dat centraal staat in het taal- en cultuuronderzoek. Van eetcultuur in Nederland door de jaren heen tot herontdekte Groninger sprookjes; van nieuwe rituelen in coronatijd tot meertaligheid in de lage landen van de zeventiende eeuw. Voor 2024/2025 is dat Grenze(n)loze taal - Een veelzijdige blik op taalvariatie.

Iedereen gebruikt taal, maar iedereen doet dat op zijn eigen manier. Wat is taal, eigenlijk? Wetenschappers denken er al decennialang over na. Kun je een nieuwe taal maken? Is taal typisch voor mensen? Zijn de uitdrukkingsmogelijkheden in taal eindeloos of zijn er beperkingen op wat je kunt zeggen? En is non-verbale communicatie ook taal?

De auteurs van Grenze(n)loze taal nemen je mee op een reis langs deze en vele andere vragen en denken na over hoe taalgebruik vorm krijgt door geografische, sociale, culturele, fysieke en historische grenzen. Dit boek geeft daarmee een veelzijdige inkijk in actueel, interdisciplinair onderzoek van het Meertens Instituut rond de Nederlandse taal en cultuur in Nederland en de wereld.

Het boek, tot stand gekomen onder redactie van Kristel Doreleijers en Jos Swanenberg beiden verbonden aan het Meertens Instituut, ligt vanaf 21 januari 2025 in de winkel en is ook online te bestellen via de uitgever <https://noordboek.nl/boek/grenzenloze-taal/>

Nieuws vanuit de Kempencollectie

Verskillende musea en heemkundekringen uit de Kempen waaronder ook onze HWR hebben zich verenigd in de Kempencollectie. Via de gezamenlijke website <https://kempencollectie.nl/> kun je digitaal grasduinen tussen ruim 40.000 objecten.

Regelmatig zullen er in deze nieuwsbrief berichten van onze partners te vinden zijn.

Erfgoedhuis Veldhoven

Het Erfgoedhuis Veldhoven beschikt over 78 albums met krantenknipsels uit de periode 1968-1997. Er wordt hard gewerkt om alle krantenknipsels te scannen en op jaar te rangschikken zodat je snel en gericht kunt zoeken naar een bepaald onderwerp of gebeurtenis. De eerste krantenknipselmappen staan inmiddels online.

Als je meer wil weten over een bepaald onderwerp of gebeurtenis uit het rijke Veldhovense leven, kun je voortaan snel en gericht je licht opsteken. Voer een zoekterm in en in geen tijd heb je een lijstje met alle berichten waarin je zoekterm voorkomt. Een familienaam, een vereniging, een politiek onderwerp, een plaatsnaam, een straatnaam, er zijn talloze mogelijkheden om heel snel op een rijtje te krijgen wat je wilt weten.

Hier zijn al de nodige knipselalbums te vinden:

<https://www.erfgoedhuisveldhoven.nl/krantenknipsels-1968-1997/>

Cultuurhuis Bergeijk

Wist je dat het bronzen zwaard van Bergeijk en twee urnen gevonden in grafheuvel de Galgenberg nu te zien zijn in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden? Daar loopt t/m 16 maart een prachtig ingerichte expositie over de bronstijd met heel veel boeiende voorwerpen en verhalen. Het zwaard uit Bergeijk heeft zelfs een eigen vitrine gekregen. Zeker dus een bezoekje waard. Na afloop van de expositie komen de stukken weer in bruikleen terug naar Bergeijk.

Dit prehistorische zwaard is omstreeks 1930 in Bergeijk gevonden. Het dateert uit de zogenaamde Hallstatt-periode (1200-800 v. Chr.) en kent een massief gegoten greep.

Eindhoven Museum

Object van deze maand.

Het object van deze maand is de wijzerplaat van het stadhuis in de Rechtestraat.

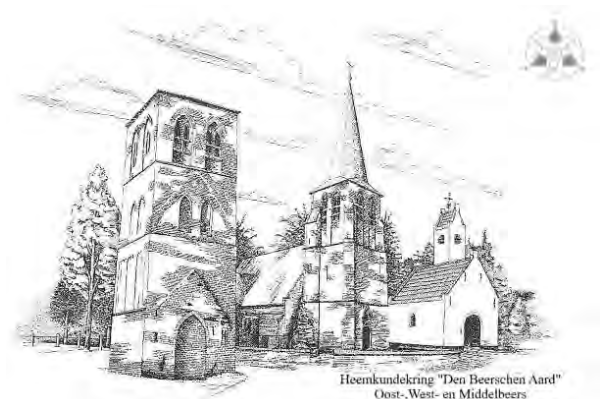
Deze wijzerplaat vertelde ons lange tijd hoe laat het was. Nu vertelt het iets over de geschiedenis van Eindhoven. Dit object maakte deel uit van het uurwerk van het voormalige stadhuis in de Rechtestraat. In 1869 is het neogotische stadhuis gebouwd, maar tot verdriet van veel Eindhovenaren is het gebouw gesloopt in 1967.

Gelukkig heeft Eindhoven Museum de wijzerplaat en ook de originele klokhamers van het uurwerk bewaard in haar depot. Ook is hier een maquette van het stadhuis te bewonderen.

Heemkundekring Den Beerschen Aard

Op 8 en 9 maart neemt Heemkundekring Den Beerschen Aard je in een expositie mee op reis door het onderwijs in de Beerzen. Wat is er in al die jaren zo veranderd. Nostalgie die je niet mag missen.

Locatie: Het Oude Kerkje, Willibrordstraat 25, 5091 CC Middelbeers.

Openingstijden: op 8 maart van 13:00u – 17:00u en op 9 maart van 11:00u – 17:00u.

Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot

Donderdagavond 20 februari (aanvang 20:00u) organiseert de heemkundekring in Café - Zaal 't Vrijthof in Oirschot de lezing 'Daar zit muziek in' door Pieter Grootes.

Naar muziek luisteren was ruim 100 jaar lang niet zo vanzelfsprekend als nu. Radio was er immers niet. Eén van de eerste apparaten om thuis muziek te kunnen beluisteren was de fonograaf met de wasrollen.

Tijdens de lezing komen de fonograaf met de wasrol, de langspeelplaat (LP), de bandrecorder, het singletje, de cassetterecorder aan bod. Maar ook de opkomst van de radio, de eerste omroepen en de draadomroep.

Daarna een technisch zijspiongetje van analoog naar digitaal. De Digitale Compact Cassette (DCC), de Compact Disc (CD), de walkman, de minidisk, de mp3-speler, de iPod en tenslotte de streaming diensten als Spotify.

Maar ook, wat gebeurde er in de periode van 1900 tot 1930, zeg maar de periode van de fonograaf met de wasrol? Wat gebeurde er om ons heen? Wat deden onze voorouders toen in hun vrije tijd? Aan de hand van een poesiealbum, camera met glasplaatnegatieven, een huishoudboekje, spelletjes van toen, op reis met de reisclub, postzegels, de Verkade-albums en de ervaringen van de genealogie wordt een inblik gegeven in het dagelijkse leven uit die periode.

Aan het slot van de presentatie worden verschillende genres muziek uit die tijd – klassiek, zang, een mars – afgespeeld op de Edison Amberola 30 uit 1915.

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief Regionaal Archief Tilburg – december 2024: <https://is.gd/4Bxcoj>

Nieuwsbrief Erfgoedhuis Veldhoven – december 2024: <https://is.gd/K09PTo>

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant – januari 2025: <https://is.gd/oATE73>

Nieuwsbrief Brabants Erfgoed – januari 2025: <https://is.gd/6ADmZ8>

Nieuwsbrief BHIC – januari 2025: <https://t.ly/9krOo>

Nieuwsbrief Heemkundekring Den Beerschen Aard – januari 2025: <https://is.gd/3A4L3u>

Nieuwsbrief HSK De Acht Zaligheden – januari 2025: <https://is.gd/qZkfbj>

Nieuwsbrief Heemkundekring Amalia van Solms Baarle-Nassau/Hertog – januari 2025: <https://is.gd/WzuWUj>

Mededelingenblad Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard – januari 2025: <https://is.gd/i2DrQ4>

Nieuwsbrief Erfgoedvereniging Dye van Best – januari 2025: <https://t.ly/VKqN>

Nieuwsbrief Heemkunde de Heerlijkheid Oirschot – januari 2025: <https://t.ly/HiBD>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch – januari 2025: <https://t.ly/8TnGt>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op: <https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website: heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

Een kat in de zak kopen

De uitdrukking ‘Een kat in de zak kopen’ komt geregeld voorbij in de media, zoals op tv of in kranten. Wat is de betekenis van deze bijzondere uitdrukking? En hoe is hij ontstaan?

Een aankoop die tegenvalt

Wie een kat in de zak heeft gekocht, heeft een aankoop gedaan die kwalitatief niet goed is. Zonder goed vooronderzoek of het goed bekijken van de verpakking is er iets gekocht, wat achteraf gezien een miskoop bleek te zijn. ‘Een kat in de zak kopen’ kan dus voorkomen worden als je goed oplet bij het aankopen van spullen of producten. Wie kritisch is bij het uitzoeken van winkelwaar en goed nadenkt over een aankoop, koopt normaal gesproken geen kat in de zak...

Naast deze betekenis kan ‘een kat in de zak’ ook de betekenis hebben van bedriegen. Als iemand zegt dat er iets anders dan een kat in de zak zit die verkocht wordt, dan is hij of zij een bedrieger.

Over de oorsprong van het gezegde

Een kat in de zak komen is volgens etymologen ontleend aan mensen die een haas wilden kopen in een zak, om thuis te bereiden en op te eten. Als ze niet controleerden of er wel echt een haas in de zak zat, kon het zijn dat ze bij thuiskomst ontdekten dat er een kat in de zak zat. Ze waren dus opgelicht en hadden letterlijk een kat in de zak gekocht.

Het spreekwoord is in elk geval al sinds de vroegmoderne tijd in de Nederlandse taal bekend. Schrijver Carolus Tuinman vermeldde in zijn spreekwoordenboek uit 1726 het volgende:

“Men moet geen kat in een zak koopen. De koper zoude daar door lichtelyk kunnen bedrogen worden, als ware de kat een haas.”

Soortgelijke uitdrukkingen in andere talen

In andere talen zijn er vergelijkbare uitdrukkingen. Zo kennen de Russen, Noren, Fransen en Polen deze uitdrukking ook. In Spanje spreekt men in dit verband van dar gato por liebre, ofwel: ‘iemand een kat in plaats van een haas geven’. Ten slotte moet ook het Engels genoemd worden, waar het gezegde ‘a pig in a poke’ bekend is: ‘een (speen)varken in de zak’. Net als in Nederland wordt dit gezegde gebruikt wanneer iemand iets gekocht heeft zonder goed na te gaan of de aangekochte waar wel deugt.

Bron: Historiek